

Svenning Tausen, aftur at skriva Málteigin:

Tað ræður um at sita undir

- Eingin skal kenna seg raktan í Málteiginum. Hann er ikki ætlaður at seta niður á fólk. Bara um talan er um rós, nevni eg kelduna. Tað munar best, um tú ert tolin, sigur Svenning Tausen.

Hóast dømi um mál-villur og vánaliga skriv-ing í bløðum, útvarpi og sjónvarpi, er grundarlag-ið undir tí, sum verður viðgjørt í Málteiginum hjá Svenningi Tausen, so ger hann sær ómak og broytir umstøðurnar, so tilfar frá einum fólk, sum hann nýtir sum dømi, ikki skal kenna seg aftur.

LÆTT OG LIVANDI

- Hetta sigur Svenning Tausen, varaskúlastjóri í Eysturskúlanum, rithøv-undur og limur í Mál-nevndini, sum er serstak-liga greiður og góður í ráðum, tá ið tað snýr seg um at gera tað føroyska málið livandi og lætt. Málteigin hevur Svenning Tausen skrivað í Sos-ialinum í vetrarhálvuni síðani 1982.

Næsta leygardag verður Málteigurin aftur at lesa í Sosialinum.

Svenning Tausen gav út fyrstu bókina "Orð um orð" í 1984, sum í inni-haldi vóru greinir, ið høvdu staðið undir "Mál-teiginum" í Sosialinum frá 1982. Um stutta tíð kemur næsta bókin út, sum hevur fingið heitið: "Orð um orð II."

Svenning Tausen: - Við hvørt haldi eg, at tað er vónleyst at skriva Málteigin, men t.d. eru nógv dansk orð farin úr málinum, og tí skulu vit takka Útarpinum fyri. Tað munar, tá ið tú sært, at fólk taka eftir tí, sum tey hava lisið og hoyrt

BRÚKA TALUMÁL

Hóast nógv verður gjørt fyri at fáa fólk at vanda sær um málið, so noyðast vit at ásanna, at tað ikki

sæst so væl aftur í fjølmiðlunum. Hvat skulu blaðfólk og tíðindafólk annars gera, fyri at broyta hesa gongd?

- Eg haldi, at tað ber til at leita aftur í góða,

gamla talumálið, og nýta tey orð, sum vit eiga. Tú skalt siga frá tí, sum tú ætlar at lýsa við vanlig-um góðum føroyskum orðum. Vit hava ongan annan møguleika, men

skuldi tað heldur ikki verið so trupult.

- Síðani blaðfólk fóru at nýta telduútgærð eru viðurskiptini ikki batnað-heldur øvugt. Tað skilji eg væl, tí umstøðurnar hjá hesum fólki eru so vánaligar. Arbeitt verður við so miklari ferð, at tað helst ikki eru stundir at sita og vanda sær um hvørt orð.

Hevur tú eitt uppskot um, hvussu fjølmiðlarnir kundu vent hesi gongd?

-Tað hevur stóran týðning fyri mál okkara, at okkurt munagott verður gjørt - t.d. kundu bløðini og fjølmiðlarnir sett málsligan ráðgeva, ella bara havt ein at vent sær til viðvíkjandi mál-sligum spurningum.

LANDS-UPPGÁVA

Landið rindar til so mangt, so hví ikki lata málsligan ráðgeva koma undir somu skipan. Tað átti at verið ein lands-uppgáva at geva føroyska málinum so góðar sømd-ir, sum gjørligt.

Sæst vánaligi málburð-urin í fjølmiðlunum aftur í skúlanum?

- Ja, tað sæst serliga í teimum eldru skúla-flokkunum, t.d. í 10. flokki. Næmingarnir eru nú farnir at lesa bløðini og lurta eftir tíðindum, hyggja í svónvarp o.s.fr.

Tað lögna er, at tað ofta eru teir dugnaligastu næmingarnir, sum taka eftir tí, sum verður sagt og skrivað. Her mugu lærarnir vera varnir og gera sítt til at geva børnunum holla undir-vísing.

- Annars er málbrúkið millum fólk hampuliga gott, men eg hoyri, at tey eru ávirkað av øllum tí, tey síggja, hoyra og lesa.

Er málspillan ha? sum fólk taka upp í saman, eitt dømi um tað?

- Eg minnst ein gamlan mann í Høvi, sum ikki svaraði aftur,

um fólk søgdu ha' - men eg dugi ikki at siga, hví handa málspillan er kom-in. Hon verður nýtt sum ifylla.

Vit fáa orðuttaneftir - t.d. gjøgnum ítrótt og tónleik, men vit eiga góð føroysk orð at seta ístaðin. Vit mugu royna at brúka egna mál og royna at gera tað so gott sum gjørligt.

MÁLNEVNDIN

Annars ber eisini til at spyrja um ráð, t.d. er Føroyska Málnevndin virkin. Hon er ráðgevandi og hevur skrivstovu, har øll kunnu fáa ráðgeving. *Ber til at varðveita føroyska málið, í øllum meldrinum, sum vit fáa inn á okkumuttaneftir?*

- Vit vinna og missa við øllum tí nýggja, kanska ráðgeving hjálpir, tí vit taka væl móti teimum nýggju orðunum, sum verða smíðað, men hugsa ov lítið um tey vanligu orðini.

Vit fáa ikki forðað fyri tí nýggja, men skulu royna at brúka okkara egna orð, sum vit eiga í føroyska málinum.

Er tað ein vónleys upp-gáva at arbeiða fyri at fáa føroyingum eitt gott mál?

- Við hvørt haldi eg tað, men tað er ikki vón-leyst kortini, t.d. eru nógv dansk orð farin úr málinum, og tí skulu vit takka Útvarpinum fyri.

Tað munar, tá ið tú sært, at fólk taka eftir tí, sum tey hava lisið og hoyrt.

-Eitt, sum eg kundi hugsað mær at nevnt, er lýsingarmálið í handlun-um, sum seinastu árin hevur ment seg munandi. Dømi er lýsingar hjá Føroya Keypsamtøku. Tað er ein stór fram-gongd, at tað eisini verður farið væl um málið í handilslýsingum.

Tosa fólk við teg um tað, sum tú skrivar í Málteiginum?

- Fólk tosa um tað, tá

Framhald á síðu 18

